

Dnevni avaz: Prvi zamjenik visokog predstavnika u BiH Luis Crishock – Brčko je nerazdvojivo od BiH

Razgovarala: Nerma Ajnadžić

Prvi zamjenik visokog predstavnika i supervizor za Brčko distrikt BiH Louis Crishock ima bogato iskustvo kada je naša država u pitanju s obzirom na to da je i ranije bio na pozicijama u državama zapadnog Balkana.

Mandat je preuzeo u augustu 2024. godine i do danas nije dao niti jedan intervju za domaće medije. Za "Dnevni avaz" ekskluzivno je govorio o Brčko distriktu, ekonomskoj i političkoj situaciji, infrastrukturnim projektima, ali i međuetničkoj i političkoj saradnji koja može biti primjer za ostatak države BiH.

Kratko se osvrnuo i na presudu Suda BiH predsjedniku RS Miloradu Dodiku, kao i na status Brčkog, koji se ponovo dovodi u pitanje.

Dnevni avaz: Kakve su procjene trenutne političke i ekonomske situacije u Brčko distriktu i koji su ključni prioriteti?

Supervizor Crishock: Optimista sam kada je u pitanju politička i ekonomska situacija u Brčkom. Mislim da Brčko ima mnogo prilika i mnogo šansi koje mu se nude, ne samo zbog svoje dosadašnje historije nego i zbog toga što je Brčko mjesto gdje imamo historiju uspješne saradnje između predstavnika triju konstitutivnih naroda i Ostalih. Osim toga, Brčko se nalazi na geografskom raskršću, to mjesto je središte kada je u pitanju

zapadni Balkan u smislu njegove povezanosti, ne samo putem riječnog transporta nego i putnih komunikacija, a tu bih dodao i njegovu željezničku uvezanost. Tako da mislim da Brčko ima sjajne prilike. Međutim, sada je do njegovog rukovodstva, do ljudi koji su na rukovodećim funkcijama da iskoriste ove prilike i šanse koje imaju kako bi ih pretvorili u zaista realan i stvaran uspjeh koji će osigurati da imamo i rast privatnog sektora, otvaranje novih radnih mjesta, zapošljavanje i na taj način, ustvari, ispunili očekivanja koja imaju birači u Brčkom i pokazali da Brčko jeste multietnička, funkcionalna cjelina koja uspješno djeluje.

Dnevni avaz: Brčko se smatra primjerom međuetničke i političke saradnje. Kako se ovo naslijeđe može sačuvati i ojačati?

Supervizor Crishock: Način da se sačuva i jača takva historija multietničke saradnje u Brčkom je da se to posmatra kao što se posmatra demokratija, odnosno demokratsko društvo. To je nešto što se mora graditi i na čemu se mora raditi svakodnevno. Može se graditi dalje na onome što je do sada učinjeno i poduzeto u prošlosti. Međutim, zaista je taj zadatak na liderima koji su danas na rukovodećim pozicijama da prodube i prošire ono što je postignuto i da u tom smislu, ustvari, idu dalje kako bi osigurali da taj cijeli koncept ide korak naprijed. I da se ide putem kooperacije i koordinacije, odnosno saradnje između izvršnih i zakonodavnih organa vlasti. A kada govorimo o zakonodavnim organima vlasti, onda tu mislim na saradnju između stranaka koje su na vlasti i stranaka koje su u opoziciji, kako bi osigurali da predstavnici sva tri konstitutivna naroda i ostalih imaju odgovarajuću ulogu koju vrše u okviru organa vlasti i zadataka koji su im povjereni.

Kada institucije vlasti, odnosno kada različite stranke pokažu kako mogu uspješno komunicirati i sarađivati u namjeri da riješe probleme koje imaju građani, mislim da je to pravi način na koji se može pokazati kako ovaj model saradnje koji imamo u Brčkom može biti još uspješniji i jači, odnosno kako može poslužiti kao praksa koju će primijeniti i drugi organi

vlasti na drugim nivoima u BiH.

Dnevni avaz: Razvoj infrastrukture jeste pitanje kojim se bavimo već dugo. Koji su ključni projekti kojima Brčko distrikt treba dati prioritet?

Supervizor Crishock: Mislim da se ovdje opet vraćamo na iskorištavanje prilika koje se nude. Nova Vlada i Skupština, koje su uspostavljene nakon izbora u jesen prošle godine, uspjele su uspostaviti izuzetno dinamičan plan, kako bi išli s ciljem ostvarivanja onoga što su planirali. Radi se o planovima da se naprave kapitalna poboljšanja u društvu. Tu, između ostalog, mislim na transportnu mrežu, poboljšanje zdravstvenih usluga, ali također i poboljšanje stvari koje se tiču svakodnevnog života građana kao što su, recimo, unapređenje parkova i osiguranje boljih mogućnosti za rekreaciju. Lideri, prije svega Skupštine i Vlade, gradonačelnik zajedno s predsjedavajućim Skupštine i s nadležnim šefovima odjeljenja iz Vlade Brčko distrikta trebaju da realiziraju planove koje su napravili. Izašli su sa strategijom koja treba da osigura realizaciju aktivnosti koje su planirane.

Dnevni avaz: Koja je Vaša poruka građanima Brčkog u vezi s koracima koji se poduzimaju na unapređenju uprave i ekonomske situacije?

Supervizor Crishock: Moja poruka građanima Brčkog jeste da budu dobro informirani, da prate šta se dešava, da aktivno sudjeluju, da pitaju svoje organe vlasti šta su njihovi planovi i da onda prate kako ide provođenje, odnosno realizacija tih planova i da na taj način isprate do kraja ono što su obaveze vlasti. Vlast je timski rad, ne radi se o zasebnom preduzeću. Da biste bili uspješan lider, bez obzira na to dolazite li iz zakonodavnih organa vlasti ili izvršnih, morate biti neprekidno u kontaktu s građanima na čijem ste čelu, kako biste, zapravo, od njih čuli šta su njihove potrebe. Znam da organi vlasti imaju tu sposobnost i oni mnogo

bolje razumiju nego mi da je potrebno biti u stalnom kontaktu s građanima. Mislim da imaju sposobnost da taj kontakt neprekidno održavaju.

Dnevni avaz: Koje lekcije BiH, odnosno ostatak države, može naučiti iz modela upravljanja u Brčkom?

Supervizor Crishock: Najvažnija lekcija koju ostatak BiH može naučiti jeste da se na primjeru Brčkog vidi šta je moguće sve uraditi kada predstavnici različitih stranaka, koji predstavljaju tri konstitutivna naroda i Ostale, zajednički rade i kada postoji saradnja između njih. To je nešto što bismo željeli vidjeti i u ostatku BiH, a što je, zapravo, u Brčkom stvarnost koju žive svakodnevno. Imate učenike koji zajedno idu u školu, koji dolaze iz različitih konstitutivnih naroda, imate predstavnike političkih stranaka, predstavnike različitih konstitutivnih naroda koji također zajednički rade. To je način na koji stvari funkcioniraju u Brčkom. Ova tradicija multietničke saradnje koja postoji u Brčkom u ovom trenutku pruža neku nadu i jeste znak da je takva vrsta saradnje moguća i u drugim mjestima. I kada ova tradicija ide ruku pod ruku uz druge konkretne pomake, kao što je napredak ekonomije, otvaranje novih radnih mjesta, stvaranje šansi za mlade da ostanu u Brčkom i da tu rade i grade svoju budućnost, onda Brčko može biti ne samo jedan znak nade za sve ostale, nego može biti konkretan dokaz da se takve stvari mogu dešavati i u drugim dijelovima BiH.

U tom slučaju, Brčko postaje pokretač nade, a nada je nešto čega ne možete imati previše. Obično je nemamo dovoljno. Kada zaista imate takav pokretač nade, to je onda ono što nam pokazuje da možemo nastaviti dalje.

Dnevni avaz: Brčko je pod suverenitetom države Bosne i Hercegovine. Međutim, spominjano je i spominje se pitanje njegovog statusa. Kako Vi to komentirate?

Supervizor Crishock: Jedina stvar koju bih rekao ovdje je da

ponovim nešto što sam rekao prije nekoliko dana, a to je da bih podsjetio lidere BiH da je, prema odredbama Konačne odluke i prema prvom amandmanu koji je usvojen na Ustav BiH, Brčko distrikt nerazdvojivo povezan s BiH. Distrikt Brčko postoji pod suverenitetom BiH i povezan je s institucijama BiH. Prijetnje institucijama BiH i ustavnom poretku BiH mogle bi dovesti u pitanje odredbe koje stoje u Konačnoj odluci, Arbitražnoj odluci o Brčkom.

U neprekidnom kontaktu sam s predsjedavajućim arbitrom. Upoznat je i svjestan je situacije, i ozbiljno shvata prijetnje koje postoje. Međutim, pozvao bih sve da izbjegnu poduzimanje bilo kakvih aktivnosti ili poteza koji bi doveli u pitanje ili koji bi ugrožavali odredbe Konačne odluke. Model Brčkog je, sasvim jasno, model koji funkcionira, i to uspješno. Zaista ne bih volio vidjeti bilo šta, bilo kakvu akciju, mjeru ili prijetnju iz bilo kojeg dijela BiH ili izvan BiH koje bi dovele u pitanje ili stvorile rizik kako za odredbe Konačne odluke, tako i za sam model koji predstavlja Brčko Distrikt. Mislim da je to nešto što niko ne bi volio vidjeti.

Dnevni avaz: Kako komentirate sva dešavanja koja su uslijedila nakon presude Suda BiH predsjedniku RS Miloradu Dodiku?

Supervizor Crishock: Kao što znate, osim što sam supervizor za Brčko, ja sam i prvi zamjenik visokog predstavnika i apsolutno stojim iza onoga što je gospodin Šmit (Christian Schmidt) već rekao, kao visoki predstavnik i predsjedavajući Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira.

Dnevni avaz: Kako ocjenjujete dosadašnju saradnju lokalnih i državnih vlasti u rješavanju infrastrukturnih izazova?

Supervizor Crishock: Primjere uspješne saradnje smo vidjeli u prethodnom periodu. Kada je utvrđeno da sama struktura mosta Brčko Gunja nije dovoljno sigurna da bi mogla da garantira sigurno odvijanje saobraćaja, organi vlasti u Brčkom su odmah

reagirali na odgovarajući način. Odmah su ostvarili saradnju s organima vlasti na državnom nivou i na osnovu toga odlučili da se most zatvori za promet vozila. To je sve učinjeno u namjeri da se uspostavi sigurnost građana, kako u Brčkom, tako i onih koji eventualno dolaze u posjetu Distriktu. U koordinaciji s državnim institucijama, organi vlasti u Brčkom su također razvili plan koji podrazumijeva hitne popravke koje je potrebno napraviti na mostu, kako bi se osiguralo da se saobraćaj može odvijati nakon tih popravaka, odnosno da se saobraćaj nastavi odvijati u roku od tri mjeseca.

Dnevni avaz: Koliko je važna vizija i posvećenost lokalnog rukovodstva u realizaciji ključnih projekata za Brčko?

Supervizor Crishock: Da razvijete plan, utvrdite i razradite ga, potrebna je vizija. Međutim, da biste ga realizirali i doveli do kraja, potrebno je zaista da uložite jako velike napore i da dan za danom radite na njegovoj realizaciji. Vjerujem da gradonačelnik, predsjednik Skupštine i njihovi zamjenici, zajedno sa šefovima odjeljenja Vlade Brčko distrikta BiH, kao i ljudi koji su zaposleni u državnoj službi, imaju dovoljno sposobnosti i snage da ove planove dovedu do realizacije.